

[Oluf Pedersen.]

blev der nedsat en parlamentarisk kommission til undersøgelse, og det vandt tilslutning, også fra konservativ side, at det skulle være en parlamentarisk kommission; jeg tror ikke, der var nogen, der ville have givet tilslutning til det misfoster af en folkedomstol, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen talte om i går. Forøvrigt kom jo i 1945 både dansk samling og kommunisterne og naturligvis også de konservative med i denne kommission, og der var jo adgang til at foreslå, at der blev rejst rigsretssag; det var jo kommissionens eneste opgave forøvrigt, uafhængigt af hvordan den var sammensat.

Dernæst gør jeg opmærksom på, at den første kommission havde fået til opgave både at undersøge og at tage stilling til, om man skulle foreslå, at der blev rejst rigsretssag, og i betænkningen af 4. oktober 1945 går de konservative — og der var 4 konservative med i kommissionen, dog ingen af de nuværende — såvel som alle vi andre i kommissionen ind for, at der ikke skulle rejses rigsretssag. Da havde man drøftet alt vedrørende den 9. april, men man tog naturligvis fra alle sider forbehold for det tilfælde, at der under den videre behandling kom nye punkter frem her. Og mig bekendt foreligger der ikke noget nyt vedrørende den 9. april, som giver nogen begrundelse for, at der skulle rejses rigsretssag nu.

Jeg synes dog nok, at når man for 9 år siden undlader at rejse sag og så kommer 9 år efter og vil have, at der heller ikke nu skal rejses sag, men at der, uden at man rejser sag, skal fældes dom over det ærede medlem hr. Alsing Andersen, så er det mere, end hvad der er forsvarligt. Jeg synes ikke, det bliver mindre ondsksfuldt, når man samtidig falder over Stauning og Munch. De skal jo også dømmes; d. v. s. da de er døde, skal de gå fri. Jeg synes ikke, det er en smuk handling, og jeg kan ikke se det som andet end en forkastelig partipolitisk spekulation. Må jeg sige, at jeg for mit vedkommende ser det således, at det tjener det ærede medlem hr. Thestrup til ære, at han ikke vil være med til dette, og jeg vil gerne vide, om der er andre konservative, som er med på hans hold, og hvem de er. Jeg synes, at den tid snart må være inde,

da det ærede medlem hr. Alsing Andersen bør have oprejsning, bl. a. fordi man i 1947 tvang ham til at gå ud af regeringen, fordi hans sag var til undersøgelse. Jeg tror fortsat, at det var rigtigt, at vi fik undersøgelse ved parlamentariske kommissioner, fordi det netop er en politisk sag, og da ingen af angriberne er afskåret fra at foreslå, at der rejses rigsretssag, synes jeg ikke, de har noget at bebrejde nogen.

Nu hørte jeg i går nogle yderst besynderlige taler, og jeg vil ikke nægte, at de har stødt mig. Det var, ligesom der blev sagt, at overfaldet på Danmark den 9. april var noget, der skulle have krænkert Danmarks ære. Jeg forstår ikke den tale; det undrer mig, at en sådan nazistisk lære kan doceres her i tinget. Jeg hørte også, at det ærede medlem hr. Aksel Larsen rettede nogle voldsomme angreb imod det politiske samarbejde, der eksisterede under besættelsen, og som hans parti, nazisterne og bondepartiet jo var udenfor. Men det nationale samarbejde bliver ikke mindre værdifuldt ved hans angreb. Det er fuldkommen sindsforvirret at tale om, at vi under besættelsen havde magten her i landet. Vi var besat, og det eneste, vi havde, var samarbejdet; det var, hvad vi havde at klynge os til. Jeg kan godt sige, at vor magt var så begrænset, at vi nødigt indrømmede overfor os selv, hvor svag den var. Men jeg kan ikke se, at besættelsen var nedværdigende for Danmark; jeg siger tværtimod: netop i de tunge dage så vi et sammenhold, der tjener det danske folk til ære. Og for mig er det så skærende falsk, når jeg hører det ærede medlem hr. Aksel Larsen tale om, at vi udleverede kommunisterne til tyskerne. Den eneste mulighed, vi havde, var at prøve på at mildne deres kår; afgørelsen lå jo andetsteds.

Under et sådant samarbejde kunne naturligvis ikke alle være enige; der skete også meget i den tid, som jeg ikke syntes om, det gælder udtalelser og det gælder handlinger. Det, der her skal tages stilling til, er jo heller ikke en godkendelse af, hvad der skete under besættelsen, men kun, om der er grund til at rejse rigsretssag, og jeg mener ikke, der kan være grundlag for nogen sag. Men jeg mener ikke, grundlaget er bortfaldet, fordi Stauning og Munch er borte; efter min vurdering ville man tværti-